

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2018

YEARBOOK

2018

ГОДИНА 9
БРОЈ 11

VOLUME IX
NO 11

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ**

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2018
YEARBOOK**

**ГОДИНА 9
БР. 11**

**VOLUME IX
NO 11**

**GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY**

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

доц. д-р Драгана Кузмановска

Издавачки совет

проф. д-р Блажо Боев

проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

проф. д-р Виолета Димова

доц. д-р Драгана Кузмановска

проф. д-р Луси Караниколова -Чочоровска

проф. д-р Светлана Јакимовска

доц. д-р Ева Ѓорѓиевска

Редакциски одбор

- проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта
проф. д-р Неџати Демир – Универзитет од Гази, Турција
проф. д-р Ридван Џанин – Универзитет од Едрене, Турција
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција
проф. д-р Златко Крамариќ – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Бекановиќ – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
доц. д-р Марија Тодорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург
проф. д-р Зузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија
проф. д-р Светлана Јакимовска, доц. д-р Марија Кукубајска, проф. д-р Луси
Караниколова-Чочоровска, доц. д-р Ева Ѓорѓиевска, проф. д-р Махмут Челик,
проф. д-р Јованка Денкова, доц. д-р Даринка Маролова, лектор д-р Весна Коцева, виш
лектор м-р Снежана Кирова, лектор м-р Наталија Поп-Зариева, лектор м-р Надица
Негриевска, лектор м-р Марија Крстева

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

доц. д-р Ева Ѓорѓиевска

Јазично уредување

Даница Гавриловска-Атанасовска
(македонски јазик)

лектор м-р Биљана Петковска, лектор м-р
Крсте Илиев, лектор м-р Драган Донев
(англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров, Благој Михов

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“ -Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10-А
п. фах 201, 2000 Штип
Р. Македонија

YEARBOOK FACULTY OF PHILOLOGY

For the publisher:

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Editorial board

Prof. Blazo Boev, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Violeta Dimova, PhD

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Ass. Prof. Eva Gjorgjievska

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD— University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD— University of Gazi, Turkey

Prof. Ridvan Canim, PhD— University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD— University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD— University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD— University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer— University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kkona, PhD— Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD— University Josip Juraj Strossmayer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD— University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Beganovic, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD— Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD— Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD— University Neofit Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA— University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD— University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD— University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Ass. Prof. Marija Kukubajska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD, Ass. Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD, Ass. Prof. Darinka Marolova, PhD, lecturer Vesna Koceva, PhD, lecturer Snezana Kirova, MA, lecturer Natalija Pop-Zarieva, MA, lecturer Nadica Negrievska, MA, lecturer Marija Krsteva, MA

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Ass. Prof. Eva Georgievskaja, PhD

Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasova

(Macedonian language)

lecturer Biljana Petkovska, lecturer Krste

Iliev, lecturer Dragan Donev

(English language)

Technical editor

Slave Dimitrov, Blagoj Mihov

Address of editorial office

Goce Delchev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

----- *Книжевност*

Цветанка Стоилова

ПСИХОЛОШКИОТ РЕЛАТИВИЗАМ ВО РОМАНОТ ПОКОЈНИОТ
МАТИЈА ПАСКАЛ ОД ЛУИЏИ ПИРАНДЕЛО

Cvetanka Stoilova

THE PSYCHOLOGICAL RELATIVISM IN THE NOVEL THE LATE
MATTEA PASCAL BY LUIGI PIRANDELO 9

Ева Ѓорѓиевска

ИТАЛИЈАНСКАТА ЛАУДА ВО XIII ВЕК:
ДАМАТА ОД РАЈОТ ИЛИ ПЛАЧОТ НА БОГОРОДИЦА

Eva Gjorgjievska

THE ITALIAN XIII CENTURY LAUDA:
DONNA DE PARADISO OR PIANTO DELLA MADONNA 23

Natalija Pop Zarieva, Krste Iliev, Dragan Donev

MARY SHELLEY'S FRANKENSTEIN AND BYRON 29

----- *Преведување*

Светлана Јакимовска

ИНТЕРПРЕТАТИВНАТА ТЕОРИЈА ВО РАМКИТЕ
НА СОВРЕМЕНИТЕ ПРЕВЕДУВАЧКИ ТЕОРИИ

Svetlana Jakimovska

INTERPRETATIVE THEORY IN THE FRAMEWORK OF
CONTEMPORARY TRANSLATION THEORY 37

Даринка Маролова, Роберта Костадиновска

ЛЕКСИЧКА ЕКВИВАЛЕНТНОСТ МЕЃУ ГЕРМАНСКИОТ
И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК СОГЛЕДАНА ПРЕКУ ПРЕВОДОТ
НА НОВЕЛАТА СМРТ ВО ВЕНЕЦИЈА ОД ТОМАС МАН

Darinka Marolova, Roberta Kostadinovska

LEXICAL EQUIVALENCE BETWEEN GERMAN AND
MACEDONIAN CONSIDERED THROUGH THE TRANSLATION
OF THOMAS MANN'S NOVELLA DEATH IN VENICE 43

Даринка Маролова, Николина Лукароска

ЕКСПЛИЦИРАЊЕ НА ИМПЛИЦИТНИТЕ ИСКАЗИ ВО
ПРЕВОДОТ ОД ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

Darinka Marolova, Nikolina Lukaroska

EXPLICATION OF IMPLICIT EXPRESSIONS IN TRANSLATION
FROM GERMAN INTO MACEDONIAN 51

----- *Јазик*

Марија Леонтиќ

ЗБОРОВНИ КЛАСИ ВО ТУРСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Marija Leontik

WORD CLASSES IN THE TURKISH AND IN THE

MACEDONIAN LANGUAGE 59

----- *Методика*

Марија Тодорова

УЛОГАТА НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК (J2) ПРИ УСВОЈУВАЊЕ НА

ШПАНСКИОТ ЈАЗИК (J3) ОД СТРАНА НА МАКЕДОНСКИ СТУДЕНТИ

Marija Todorova

THE ROLE OF L2 ENGLISH IN L3 SPANISH ACQUISITION BY

MACEDONIAN LEARNERS 69

Драган Донеv, Крсте Илиев, Наталија Попзариева

КУЛТУРОЛОШКИ ИМПЛИКАЦИИ ВО ИЗУЧУВАЊЕТО НА

ДЕЛОВЕН АНГЛИСКИ КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК И НЕГОВАТА

УПОТРЕБА КАКО ЛИНГВА ФРАНКА

Dragan Donev, Krste Iliev, Natalija Popzarieva

CULTURAL IMPLICATIONS IN BUSINESS ENGLISH ASSESSMENT

AS A FOREIGN LANGUAGE AND ITS USE AS LINGUA FRANCA 77

УЛОГАТА НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК (J2) ПРИ УСВОЈУВАЊЕ НА ШПАНСКИОТ ЈАЗИК (J3) ОД СТРАНА НА МАКЕДОНСКИ СТУДЕНТИ

Марија Тодорова¹

¹Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
marija.todorova@ugd.edu.mk

Апстракт. Во овој труд се анализира улогата на англискиот јазик (J2) при усвојување на шпанскиот јазик (J3) од страна на македонски студенти. Ова истражување е продолжение и дополнување на истражувањето спроведено и анализирано во трудот објавен во меѓународното списание „Палимпсест“ под наслов „Усвојување на шпанскиот јазик како трет јазик кај македонските студенти“. Во истражувањето учествуваат студенти од Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, Република Македонија, кои изучуваат шпански јазик само една година, почнувајќи од почетно ниво и студенти кои го изучуваат 3 години. Прв јазик на сите студенти им е македонскиот, втор (J2) им е англискиот, а шпанскиот им е трет јазик (J3). За потребите на истражувањето беше спроведена анкета со цел да се добие информација за учесниците и нивното претходно знаење на јазикот, како и за способноста за пренесување на нивните знаења и вештини од еден јазик на друг. Резултатите од ова истражување ќе бидат детално продискутирани подолу.

Клучни зборови: *усвојување на трет јазик (J3), трансфер, англиски јазик, македонски јазик, шпански јазик*

THE ROLE OF L2 ENGLISH IN L3 SPANISH ACQUISITION BY MACEDONIAN LEARNERS

Marija Todorova¹

¹Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, Macedonia
marija.todorova@ugd.edu.mk

Abstract. This study examines the role of English (L2) in Spanish (L3) acquisition by Macedonian learners. This research is a continuation and it complements the research conducted and analyzed in the paper “Acquisition of Spanish as a third language by Macedonian learners” published in the international journal “Palimpsest”. The sample of this study consists of a first and a third year students of Spanish at the University “Goce Delcev” – Shtip, Republic of Macedonia. They all have Macedonian as L1, English as L2 and Spanish as L3. The data include beginning and advanced learners of Spanish as a third language. A questionnaire was used to collect data on the students’ language learning background and to present the ability to transfer their knowledge and skills from one language to another. The findings will be discussed in further detail in this paper.

Key words: *third language (L3) acquisition, transfer, English, Macedonian, Spanish.*

Вовед

Процесот на усвојување на трети јазици и многујазичната настава се дел од многу истражувања. Трети јазици се странските јазици кои се изучуваат во временска последователност по првиот странски јазик (J2) и уште се нарекуваат следни јазици (Hufeisen, цит. од Стојчева, 2010: 609). Од голема важност е дали едно лице владее само еден или повеќе јазици, т.е. дали е двојазична или повеќејазична личност, пред да започне со учењето на следниот јазик бидејќи сите веќе научени јазици, различни од првиот јазик, влијаат врз изучување на следните јазици. Научниците и лингвистите се обидуваат да појаснат до кое ниво говорителот треба да го познава јазикот за да се вброи во групата на двојазични или многујазични личности¹, а потоа и да ги откријат и дефинираат местото и улогата на првиот странски јазик (J2) во процесот на усвојување на вториот странски јазик (J3). Тие порано имале дијаметрално спротивни ставови кои секако веќе не се издржани. Првиот е дека „вистински“ двојазични т.е. многујазични личности се оние кои имаат „полно“ познавање на јазиците. Другиот пак е, дека дури и минимални познавања на јазикот се доволни за да личноста се смета за двојазична. Но, што значи „полно“ познавање на јазикот? И дали може да се тврди дека некој целосно познава повеќе од еден јазик? Според Блумфилд (Hamers and Blanc 2000: 6) двојазичноста е „владеење на два јазика до степен на владеење на роден“, а според Хауган (Haugen, цит. од Aronin, L., & Hufeisen, B. 2009: 19) „до степен кога говорителот на еден јазик, може да произведе полни и осмислени реченици на друг јазик. Освен претпоставката дека мајчиниот јазик (J1) има доминантно место во процесот на учење на трети јазици, истражувањата покажуваат дека J2¹ исто така зазема значајно место и има големо влијание врз усвојувањето на J3².

Методи на истражување

Во овој дел од трудот се опишуваат организацијата и спроведувањето на емпириското истражување: избор на учесниците во истражувањето, опис на процесот на собирање податоци и методите за анализа на истите и анализа и резултати од истражувањето.

Учесници

Во истражувањето учествуваа студенти од прва и од трета година на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип. Од двете групи беа избрани по 10 од вкупниот број на студенти кои го имаат избрано шпанскиот јазик како втор странски јазик. Групата студенти од прва година која учи шпански јазик е составена од вкупно 45 студенти т.е. во истражувањето учествуваат околу 25%, а групата пак од трета година е составена од 15 студенти, што значи дека во истражувањето учествуваат околу 60%. Студентите од прва година учеле шпански јазик само два семестри, а студентите од трета година го учеле шест семестри. Учесниците беа одбрани по случаен избор а нивото на познавање на англиски и на шпански јазик не беше проверено. Сепак, според наставниците, степенот на владеење на англискиот јазик на студентите како целина е на ниво B2 и ниво C1, а степенот на владеење на шпанскиот јазик е ниво A2 и ниво B2. Треба да се земе предвид дека голем дел од студентите учеле англиски јазик во основно и во средно училиште, но со шпанскиот јазик се среќаваат за прв пат односно почнуваат од почетно ниво.

¹ J2 – прв странски јазик (во нашиот случај тоа е англискиот јазик).

² J3 – втор странски јазик т.е. шпанскиот јазик во нашето истражување.

Материјали и инструменти

За потребите на ова истражување беше спроведена анкета како продолжение и дополнување на претходно истражување, анализирано во трудот објавен во меѓународното списание „Палимпсест“ под наслов „Усвојување на шпанскиот јазик како трет јазик кај македонските студенти“. Прашањата и одговорите се дадени на англиски јазик, а анкетата содржи вкупно 20 прашања кои се однесуваат и се поврзани со текстот на шпански јазик користен како инструмент во претходното истражување. Анкетата е делумно стандардизирана односно прашањата и нивната последователност се дадени однапред. По содржина, анкетата содржи прашања на кои испитаникот треба сам да ги конструира одговорите и да даде свои мислења. По форма, пак, првите три прашања се воведни и отворени или слободни т.е. од испитаниците се бара тие сами да дадат одговор во слободна форма, а останатите прашања се затворени и мешани т.е. алтернативни (да/не одговори) и скалирани (дадени се повеќе одговори на скала 1-5).

Процедура

Анкетирањето како и тестирањето на студентите беше презентирano и спроведено како дополнителна активност по завршувањето на задолжителните задачи на час и затоа не беше побарана согласност од студентите за учество во истражувањето. Анкетата е спроведена во времетраење од 15 минути и како што веќе споменавме го надополнува истражувањето т.е. ги надополнува информациите и резултатите добиени од тестирањето на студентите од двете групи. Иако беше спроведено анкета на сите студенти и тоа веднаш по тестот, сепак за потребите на истражувањето, беа земени предвид само прашалниците на оние студентите чии што тестови беа одбрани по случаен избор.

Анализа на податоците и резултати од истражувањето

Како што веќе беше споменато, анкетата е вториот инструмент кој се користи за целите на ова емпириското истражување, содржи 20 прашања и ги надополнува и дава појасна слика за резултатите од тестирањето во однос на трансферот и употребата на претходните знаења и вештини по англиски јазик при изучување на шпански јазик. Сите податоци беа анализирани повеќекратно со цел да се зголеми објективноста и валидноста на резултатите, а со тоа и на самото истражување. Во продолжение ги анализираме анкетните прашалници и резултатите од анкетањето ќе бидат прикажани за секоја група одделно.

Првите три прашања се воведни прашања кои обезбедуваат општи информации за студентите т.е. од кој универзитет доаѓаат и колку семестри ги изучуваат англискиот и шпанскиот јазик.

Прашањата од 4 до 8 се поврзани со тестот и се однесуваат на тоа во колкава мера студентите ги разбирале текстовите, особено оној на шпански јазик. Според анализата, со исклучок на тројца од трета година и еден од прва година, кои не биле сигурни за одговорот, сите останати студенти од двете групи позитивно одговориле на прашањата, т.е. дека го разбираат текстот, дека ја разбираат основната идеја и дека можат да одговорат на прашањата од тестот.

Следните неколку прашања, односно прашањата од 9 до 12 се однесуваат на психичката состојба на студентите. Како тие се чувствуваат додека трае тестирањето со кое се проверува вештината на читање со разбирање на англиски и шпански јазик и како се чувствуваат кога читаат текстови на шпански јазик. Да ги разгледаме прашањата одделно:

- *"I feel fine during a reading comprehension test in English".*

Сите учесници т.е. 100% од студентите од двете групи одговориле позитивно на ова прашање.

- *"I feel relaxed during a reading comprehension test".*

По осум студенти од двете групи се чувствуваат пријатно за време на тестот за проверка на читање со разбирање. Од останатите, двајца не се чувствуваат пријатно и двајца не се сигурни за одговорот.

- *"I feel fine during a reading comprehension test in Spanish".*

Повторно, по осум студенти од двете групи одговориле потврдно на прашањето, еден одговорил негативно, а двајца не се сигурни за одговорот.

- *"How do you feel when you read in Spanish?"*

На ова прашање 100% од студентите од трета година одговориле дека се чувствуваат добро, т.е. одбрале одговор *"I feel fine"*, додека пак кај студентите од прва година двајца одговориле дека размислуваат за соодветниот превод на англиски јазик – *"I think about its translation in English"*, а останатите осум студенти се чувствуваат добро.

Од тринаесетото прашање јасно се гледа дека повеќе од половина од студентите од двете групи успеале да разберат повеќе од 50% од текстот на шпански јазик, односно 7 студенти од прва година и 6 студенти од трета година. Останатите разбрале 50% од текстот и нема такви кои разбрале помалку од 50%.

Следните неколку прашања се клучни за нашето истражување, бидејќи тие се однесуваат на трансферот на знаење и вештини на студентите и нивните ставови во врска со тоа. Следува детален преглед на прашањата и анализа на одговорите:

- *"Do you think English and Spanish are two related languages?"*

Повеќе од половината од студентите од двете групи сметаат дека англискиот и шпанскиот јазик се слични.

- *"Do you think your knowledge of English helped you to understand better the Spanish text?" - If "YES", please answer: What helped you the most: lexis, grammar or phonetics?"*

Како што можеше да се претпостави, поголемиот дел од студентите кои потврдно одговориле на прашањето се од прва година, т.е. девет од вкупно десет одбрале одговор *"yes"*, од кои осум студенти навеле дека лексичкото знаење од англиски јазик најмногу им помогнало за да го разберат текстот на шпански јазик. Ова покажува дека студентите ја препознале јазичната блискост меѓу двата јазика во однос на лексиката. Исто така, повеќе од половина од студентите од трета година, вкупно седум, го делат истото мислење со студентите од прва година, двајца не се сигурни за одговорот, а еден не се согласува дека англискиот јазик му помогнал да го разбере шпанскиот.

- *"Do you feel more comfortable when reading in English than when reading in Spanish?"*

Одговорите на ова прашање индиректно ни покажуваат за кој од двата јазика студентите поседуваат повеќе знаење и вештини, т.е. кога студентите се чувствуваат „посилни“ и кога се чувствуваат попријатно, при читање на текст на англиски или на шпански јазик. Седум студенти од прва година се чувствуваат поудобно додека читаат на англиски јазик. Ова е разбирливо бидејќи тие поседуваат повеќе знаење и вештини по овој јазик. Што се однесува до студентите од трета година, половина од нив го делат истото мислење, а половина не се согласуваат со тоа. Се претпоставува дека тие

не се согласуваат, бидејќи сметаат дека поседуваат доволно знаење по шпански јазик, што им овозможува да се чувствуваат пријатно при читање на текст и на едниот и на другиот јазик.

- *“Were you able to transfer some of your reading styles and strategies or to use lexical transfer from English in order to improve your reading comprehension in Spanish?”*

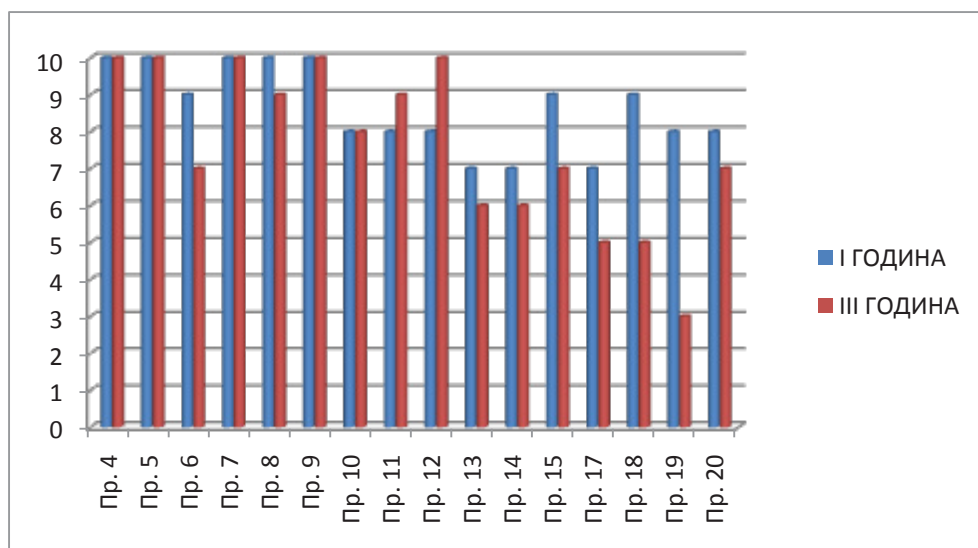
Очекувано беше дека студентите од прва година повеќе ќе го користат трансферот како една од стратегиите за целосно разбирање при читање на шпански јазик како втор странски јазик. Девет од нив ги користеле своето знаење и вештини по англиски јазик, додека од студентите од трета година, само пет. Повторно, објаснувањето е дека студентите од двете групи поседуваат различно ниво на знаење по двата јазика, т.е. поради тоа што студентите од трета година поседуваат повеќе знаење по шпански јазик, во споредба со студентите од прва година, тие немаат толку потреба за трансфер на знаење од англиски јазик.

- *“You often transfer your knowledge of English during the process of learning the Spanish as a third language”.*

Со ова прашање повторно се потврдува информацијата добиена од претходното прашање. Соодносот на одговорите меѓу студентите од прва и студентите од трета година кои вршеле трансфер на претходно знаење и вештини е осум наспрема три.

Од последното прашање може да се разбере дека поголемиот дел од студентите од двете групи се согласуваат дека знаењата и вештините по англиски јазик помагаат и го олеснуваат процесот на читање со разбирање на шпански јазик.

Графиконот 1 ни дава јасна претстава за сè што беше разгледано, објаснето и сумирано до сега. Ги опфаќа прашањата од анкетниот лист, со исклучок на неколку кои, според мене, не влијаат врз резултатите на истражување. Важно е да се нагласи дека се земени предвид само позитивните одговори на студентите од двете групи. Во графиконот се споредени одговорите, односно по колку студенти од двете групи позитивно одговариле на секое од прашањата.

Графикон 1: Одговори на прашањата од анкетата на студентите од I и од III година

Заклучок

Главната цел на ова истражување беше да се открие дали студентите го употребуваат првиот странски јазик (англиски) и какво е неговото влијание врз усвојувањето на вториот странски јазик (шпански), а притоа да се објасни врската и потенцијалната блискост меѓу двата јазика и можностите за трансфер на знаење и вештини од англискиот јазик при усвојувањето на шпанскиот јазик.

Од анализата на податоците и добиените резултати од анкетата можеме да заклучиме дека поради недоволно знаење и вештини по вториот странски јазик, во нашиот случај шпанскиот, студентите од прва година кои учеле шпански јазик само два семестри во поголема мера го користат своето претходно знаење и почесто вршат трансфер на лексичкото знаење во споредба со студентите од трета година, кои учеле шпански јазик шест семестри. Поради јазичната блискост меѓу двата јазика во однос на лексиката, студентите имаат тенденција да „трансферираат“ повеќе зборови слични по форма отколку зборови слични по содржина.

Трансферот на претходно знаење и вештини при усвојувањето на следни јазици е од голема важност како за студентите така и за наставниците. Имено, ова би им било од голема помош на наставниците при подготвувањето и спроведувањето на многујазичната настава и затоа се надевам дека добиените резултати ќе ги мотивираат наставниците по странски јазици да посветат малку повеќе внимание на наставата, да се стремат да станат многујазични наставници и да користат учебни материјали, нови методи и активности кои, од една страна, ќе ги задоволуваат потребите на студентите и ќе го олеснуваат процесот на усвојување на јазикот а, од друга страна, ќе го поттикнуваат развојот на многујазичноста.

Користена литература

1. Стойчева, Д. (2010). *Методика на многоезичието – съшност, цели, принципи. В сп. Езици и култури в диалог. Традиции, приемственост, новаторство.* София: Св. Климент Охридски.
2. Стойчева, Д. (2008). *Многоезичноста в чуждоезиковото обучение. В сп. Чуждоезиково обучение 5.* София: Св. Климент Охридски.
3. Aronin, L., & Hufeisen, B. (2009). *The Exploration of Multilingualism: Development of research on L3, multilingualism and multiple language acquisition.* Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
4. Hamers, J. F., & Blanc, M. H. (2000). *Bilinguality and Bilingualism.* Cambridge: Cambridge University Press.